

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 282*).

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud. Piirangute eesmärk on vähendada isikutevahelisi kontakte ning vältida suuremate hulkade inimeste koosviibimist ja seeläbi viiruse levimist.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Terviseameti, Justiitsministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Riigikantselei ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 sissejuhatava lauseosa ja lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõike 2 punkti 2 ning lõikeid 5 ja 8.

Korralduses piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontaktil nakkusohtliku inimesega. Viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles, hingates sisse viiruse osakesi¹ või saastunud pindade ning nt saastunud käte kaudu. Viirus levib paremini halvasti ventileeritud ja suure inimeste hulgaga siseruumides, kus inimesed viibivad pikka aega. Arvestada tuleb, et aerosoolid (viiruse osakesed) võivad püsida õhus pikema aja vältel ning liikuda enam kui 1 meetri kaugusele. Riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

Korraldusega tehakse seni kehtivatest piirangutest järkjärgulisi leevendusi. Leevenduste tegemine järk-järgult on vajalik, et ära hoida nakatumise järsku tõusu, mis võib tuleneda piirangute lõppemisega kaasnevast inimestevaheliste kontaktide sagenemisest. Alates 31. maist 2021. a ja 14. juunist 2021. a leevendatakse sise- ja välistingimustes läbiviidavatele tegevustele kehtivaid piiranguid. Ka teadusnõukoda on Vabariigi Valitsusele soovitanud leevendada piiranguid järk-järgult ning etapi viisi, jättes iga etapi vahele 1–2 nädalat puhveraega.²

Korraldusega pikendatakse piiriületuse järgset eneseisolatsioonist vabastamise perioodi (kuult kuult ühele aastale) läbipõdenutele, vaksineeritutele ning vaksineeritud isikutega võrdsustatutele. Korraldusega tunnistatakse kehtetuks COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks kehtestatud 2+2 nõue avalikes siseruumides ning sätestatakse kohustus tagada nendes ruumides isikute hajutatud. Korraldusega nähakse alates 31. maist 2021. a ette leevendused sisetingimustes toimuvatele tegevustele. Muudatusega nähakse ette võimalus sportida, treenida, tegeleda huvitegevusega, huviharidusega, noorsootööga, täiendõppe, täiendkoolitusega, viibida spaades, veekeskustes, ujulates ja korraldada välistingimustes spordivõistlusi ilma rühma

¹ <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>

² <https://pilv.riigikantselei.ee/index.php/s/Ljbx8Yc6s9ANGQ6#pdfviewer>

piiranguta ja suurema osalejate arvuga, järgides ruumi täituvuse nõuet. 14. juuni 2021. a redaktsioonidega muudetakse ühel ajal ühe tegevusega tegelevate isikute koguarvu ja tegevustele seatud kellaajalisi piiranguid. Erinevatele tegevustele seatakse sama kellaajaline piirang, ehk piirangu eesmärk on ennetada nakkuse levikut ning vähendada ja lühendada inimestevahelisi võimalikke kontakte.

Viiruse leviku tõkestamiseks kehtestatud meetmeid tuleb vaadelda kogumis ning pidada silmas, et näiteks avamisajapiirang on inimeste jaoks ühetaoline ega sõltu pakutava teenuse sisust. Piirangud ja meetmed lähtuvad eeldusest, et kui inimesed tarbivad kultuuri-, spordi-, meelelahutus- ja teisi sarnaseid teenuseid piiramatu aja jooksul, suureneb võimalus, et kasutatakse pikema aja jooksul mitmeid teenuseid ning viibitakse erinevates teenuse osutamise kohtades, mis võivad asuda erinevates Eesti piirkondades. Viimane suurendab inimestevaheliste kontaktide arvu ning nakkuse leviku võimalusi. Seetõttu on näitena kellaajalised piirangud ühe meetmena teiste meetmete kõrval proportsionaalsed ja vajalikud viiruse leviku tõkestamiseks, kuid propotsionaalsust hinnates tuleb arvestada kõiki piiranguid ja meetmeid kogumina.

Vabariigi Valitus on kehtestanud 22. aprillil 2021. a korralduse nr 152 „Alkohoolse joogi jaemüügi õiguse peatamine ajavahemikus kella 22.00 kuni 10.00“, mis kehtib kuni 31. maini 2021. a ning mille kehtivusaega ei pikendata. Nimetatud piirangu lõpetamise mõju tuleb hinnata edaspidi korraldusega nr 282 kehtestatud meetmete ja piirangute rakendamisel. Alkohoolse joogi müügi piirangu lõpp võib suurendada koroonaviiruse leviku riski, kui leevendatakse näiteks toitlustuskohtadele kehtestatud piiranguid ja meetmeid.

Viimase 14 päeva haigestumus 100 000 inimese kohta Eestis püsib mõõdukalt kõrgel tasemel, kuid enamik võrreldavaid nakkuse-, haiglate täituvuse ja muud tervishoiusüsteemi puudutavad näitajad on selges langustrendis. Seetõttu kaalus Vabariigi Valitsus leevendusi, mis on praeguses olukorras proportsionaalsed nakkuse levikuga ja millel ei ole suurt riski leviku suurenemisele.

Piirangute ja meetmete muutmisel hinnati nakkusohu riski suureks, mistõttu pole põhjendatud kõikide piirangute ja meetmete kehtetuks tunnistamine, vaid nende leevendamine ühtlaste sammudena, arvestades muu hulgas välisriikides toimuvat, mis mõjutab Eesti epidemioloogilist olukorda meie piirangutest ja meetmetest olenemata. Kui lähiriikides on nakkuse levik suur, siis sissetoodud juhtumite arv paratamatult tõuseb, mis suurendab epideemilise leviku riski. Siiski tuleb arvestada järjest kasvavat vaktsineeritud ning läbipõdenud isikute hulka, mis võimaldab piiranguid ja meetmeid täiendavalt leevendada. Tartu Ülikooli tehtava COVID-19 seireuuringu kohaselt on võrreldes kuutaguse uuringulainega nakkusohutlike täiskasvanute hulk kahanenud kolmandiku võrra ehk 0,58 protsendilt 0,38 protsendile, st et nakkusohutlikud on praegu umbes 3900 täiskasvanut. Samuti on uuringu andmeil COVID-19 antikehad tekkinud pooltel täiskasvanutel, üle 65-aastaste hulgas on antikehad olemas juba 80 protsendil. Uuringu tulemused näitavad, et rakendatud piirangud on olnud olulise mõjuga COVID-19 levikule ning praeguseks juba rakendunud leevendused ei ole toonud kaasa nakkusohutlike täiskasvanute arvu suurenemist.

Kui 13. mail 2021. a kehtestatud piirangute leevenduste kohaselt pidi alates 31. maist 2021. a sisetingimustes olema lubatud sportimine, treenimine, huvitegevus, huviharidus, noorsootöö, täiendõpe ja täienduskoolitus kuni 10 inimesest koosnevas rühmas, siis käesoleva korraldusega nähakse ette täiendav leevendus, mille kohaselt võib alates 31. maist 2021. a neid tegevusi läbi viia kuni 200-inimeselise koguarvuga, tagatud peab olema hajutatud ning ruumi täituvus tohib

olla kuni 50%. Samuti võib alates 31. maist 2021. a hajutatust tagades ning kuni 200 osalejaga, tagades kuni 50% täituvuse, ja sulgemisajaga kell 22.00 läbi viia sisetingimustes istekohata avalikke koosolekuid ja üritusi, sh konverentse, teatrietendusi, kontserte, pakkuda meelelahutusteenuseid, pidada avalikke jumalateenistusi ja teisi usulisi talitusi. Alates 31. maist 2021. a kaotatakse samuti 25-isikulised rühmapiirangud välistingimustes sportimisele, treenimisele, huvitegevusele, huviharidusele, noorsootööl, täiendõppele ja täienduskoolitusele, spordi- ja liikumisüritustele ning spaades, ujulates ja veekeskustes.

Alates 14. juunist 2021. a tehakse olulisi leevendusi sisetingimustes toimuvatele üritustele ning toitlustusettevõtte siseruumides kohapeal toidu ja joogi tarbimisele. Siseruumides on lubatud korraldada avalikke koosolekuid ja üritusi, pakkuda meelelahutust (meelelahutusteenuse osutamise kohad on näiteks laste mängutuba, kontserdisaal, ööklubi, täiskasvanute klubi, kasiino, keegli, piljardi ja *bowling*'u mängukohad jms), viibida spaades, ujulates ja veekeskustes ning korraldada spordi- ja liikumisüritusi tingimusel, et tagatud on ruumi kuni 50% täituvus, ja koosolekul või üritusel võib osaleda kokku kuni 600 inimest. Osalevate inimeste piirarvu kehtestamisel on arvesse võetud Terviseameti hinnangut, mille kohaselt võib alates juuni keskpaigast lubada sisetingimustes 50% täituvuse nõudega ja kuni 600 osalejaga tegevusi. Hinnangu andmisel lähtus Terviseamet sellest, et 600 osalejaga üritusel osaleb hinnanguliselt 2–3 nakatunut (kui 14 päeva haigestumus on 250–300 inimest 100 000 elaniku kohta), millega võib kaasneda täiendavalt 2–7 sekundaarset nakatumist. Terviseameti hinnangul kaasneb osalejate arvule seatud piirarvu leevendamisega juuni keskpaigas nakatunute arvu kasv. 26. mai 2021. a seisuga on Terviseameti andmetel keskmine nakatunute vanus langenud alla 45. eluaastale. Juunikuul lõpuks on vähemalt 60% üle 50-aastastest inimestest haiguse läbi põdenud või 2 doosiga vaktsineeritud ehk saanud kaitse raskelt haigestumise vastu. Sellest tulenevalt hindab Terviseamet, et kontrollitult osalejate piirarvude suurendamisega seotud võimalikul nakatumiste arvu tõusul ei ole suurt mõju haiglaravi koormusele.

Restoranide, kohvikute, baaride jms toitlustusettevõtete siseruumides on alates 31. maist 2021. a lubatud kohapeal toitu ja jooki tarbida tingimusel, kui on tagatud isikute hajutatust, ruumi kuni 50% täituvus ning kohapeal viibitakse toidu ja joogi tarbimiseks kuni kella 22.00. Alates 14. juunist 2021.a on sulgemisajapiirang kella 00.00. Samuti leevendatakse välisterassil toitlustamisel kehtivaid piiranguid, kus ei rakendata enam kuni 10-liikmelise laudkonna nõuet alates 31. maist 2021.a.

14. juunist 2021.a on välistingimustes lubatud korraldada avalikke koosolekuid ja üritusi, pakkuda meelelahutust, viibida spaades, ujulates ja veekeskustes ning korraldada spordi- ja liikumisüritusi, kus võib osaleda kokku kuni 1000 inimest. Osalevate inimeste piirarvu kehtestamisel on arvesse võetud Terviseameti hinnangut. Korralduses seatakse läbivalt siseruumides toimuvatele tegevustele piiravamad tingimused, põhjusel, et siseruumides on oht viiruse levimiseks suurem ning seeläbi on nakatumise risk kõrgem. Leevendused võtavad arvesse ka seda, et kevadel ning suvel on võimalik paljusid tegevusi läbi viia välistingimustes.

Leevendused puudutavad ka muuseumi ja näituseasutusi. Alates 31. mai 2021.a rühmaviisilise tegevuse piirangut muuseumides ja näituseasutustes enam ette ei nähta. Kuna alates 14. juunist 2021. a tehakse veelgi leevendusi siseruumides toimuvatele tegevustele, siis on lubatud ka muuseumides ja näituseasutuses viibida kuni 600 isikul ruumi kohta, kuid tagatud peab olema kuni 50% ruumi täituvuse nõue ning isikute hajutatust. Sulgema peab muuseumid ja näituseasutused külastajatele hiljemalt kell 00.00.

Eelnimetatud piirangute rakendamine ning teiste piirangute ja meetmete jätkamine, mida käesoleva korraldusega ei muudeta, on tõhus ning proportsionaalne meede inimeste elu ja tervise ning rahvatervise ja tervishoiusüsteemi toimepidevuse tagamiseks.

Käesoleva korraldusega muudetakse erinevaid valdkondlikke piiranguid ja meetmeid, arvestades epidemioloogilist olukorda Eestis, pidades silmas, et märtsis 2021. a oli haiglate koormus suur ja koroonaviiruse levik epideemiline ning praegu on olukord muutunud ja võimaldab teha leevendusi piirangute ulatuses. Praeguseks on kirjeldatud olukord muutunud palju paremaks. Kehtima jäävate piirangute vajalikkuse hindamise kohustus on Vabariigi Valitsusel korralduse punkti 22 kohaselt iga kahe nädala järel.

20. nädala jooksul lisandus 1465 haigusjuhtu. Võrreldes eelmise nädalaga vähenes uute juhtude arv 21,6% võrra. Möödunud nädala jooksul tehti 32 573 testi (2455 testi 100 000 elaniku kohta), testide arv püsis stabiilsena. 4,5% testidest osutus positiivseks (19. nädalal 6,1%). Nn Ühendkuningriigi mutatsiooniga (B.1.1.7) viirustüve levik on Eestis laialdane ja domineeriv (91,7% kõikidest uutest nakatunutest). Kokku on 24. mai 2021. a seisuga Eestis registreeritud 68 nn Lõuna-Aafrika Vabariigi (LAV) mutatsiooniga (B.1.351) viirustüvega nakatunut, neist 41 on kohalikud juhud. Eestis on registreeritud ka kuus nn India mutatsiooniga viirustüvega (neist ühel juhul B.617.1 ja viiel juhul B.1.617.2) nakatunut. 20. nädalal tuvastati kaks Venemaalt sisse toodud India viiruse tüve B.1.617.2.

Terviseameti hinnangul on Eestis viiruse leviku kiirus alanenud ja stabiliseerunud mõõdukalt kõrgel tasemel ning oht koroonaviirusega nakatuda on endiselt suur. Mais 2021. a on nakatumise tase stabiliseerinud 2020. a novembri alguse tasemele. Samas on haigestumuse intensiivsus endiselt kogu riigis Terviseameti hinnangu kohaselt suur.

Teadusnõukoja hinnangu kohaselt näitab nakatamiskordaja R, et haigestumine on endiselt laialdane, kuid langustrendis. Eestis on vastav näitaja langenud alla 1, mis tähendab, et rakendatavad meetmed on tõhusad ja vajalikud, viinud inimestevahelised kontaktid miinimumini ning uute nakkusjuhtude levik on pidurdumas. Reproduktsiooni alusarv R ehk nakatumiskordaja püsib üle Eesti alla 1.

Korralduse väljatöötamisel on peetud silmas, et 14 päeva haigestumus 100 000 inimese kohta on Eestis kõrge ning haigestumuse intensiivsus on suur kogu Eestis. 26. mail 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 222,1 ning viimase 7 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 94,7. 12. mai 2021. a seisuga oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 343,57 ning viimase 7 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 312. 28. aprilli 2021. a seisuga oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 422,2. 30. märtsil 2021. a oli vastav näitaja 1364,21. 28. aprillil 2021. a oli esmaseid positiivseid teste 396 ehk 8,3% testide koguarvust, 12. mail 2021. a oli positiivseid teste 371 ehk 7,87% testide koguarvust.

Kinnitatud haigusjuhtude jaotus maakonniti 26.05.2021 seisuga	
Maakond	7 päeva suhtarv 100 000 elaniku kohta
Ida-Viru	220,47
Valga	212,74

Pärnu	100,95
Põlva	93,32
Harju	82,48
Võru	76,24
Tartu	75,01
Viljandi	71,49
Lääne-Viru	61,16
Lääne	48,91
Jõgeva	42,19
Rapla	33,05
Saare	30,23
Järva	23,20
Hiiu	0,00

26. mai 2021. a seisuga on COVID-19 haiglakohtade koguessurss 372 voodikohta, millest COVID-19 patsiendid hõivavad 44,62% (166 voodikohta). Haiglate COVID-19 intensiivravikohtade koguessurss on 49 voodikohta, millest COVID-19 patsiendid hõivavad 44,90% (22 voodikohta). Haiglate COVID-19 üldravikohtade koguessurss on 285 voodikohta, millest COVID-19 patsiendid hõivavad 49,12% (140 voodikohta).

20. nädalal tuvastatud 1397 haigusjuhust jäi nakatumiskoht teadmata 31% juhtudest (19. nädalal 29%). Alates 2020. a 49. nädalast on teadmata nakatumispaigaga nakatunud olnud 30–36% juhtude üldarvust. 20. nädalal said nakkuse perekonnast 39% (peamine levik toimub perekondades ja sugulaste seas), tööl 9,5%, mujal 8,4% (nakatumine toimus tõenäoliselt peamiselt tutvusringkonnas ja elukohas), välismaal 3,2%, laste- ja õppeasutuses 5,6%, Kaitseväes 2%, tervishoiu/hoolekandeesutuses – 1,3% juhtudest. Võrreldes 19. nädalaga nakatumispaikade muster märgatavalt ei muutunud. Vähenes nakatumine perekonnaringis (41%→39%), tööl (14%→9,5%) ning tervishoiu/hoolekandeesutuses (2,1%→1,3%). Suurenes juhtumite osakaal laste- ja õppeasutuses (2,5%→5,6%) ning Kaitseväes (1,1%→2%).

Lähtuvalt sellest on Terviseameti hinnangul viiruse levik kogu Eestis jätkuvalt laialdane ning tervishoiusüsteem on endiselt surve all. Samas on nakatumise vähenemise tõttu surve tervishoiusüsteemile järk-järgult vähenemas, mh vanemaeliste vaktsineerimisega hõlmatus kasvu tõttu. 26. mai 2021. a seisuga on 70–79 vanuserühmas vaktsineerimisega hõlmatus 69,06% ning vanemate kui 80-aastaste seas on hõlmatus 60,23%. Vaktsineerimiskuur on lõpetatud 231 013 inimesel (17,38% elanikkonnast).

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) hinnangul on avalikele kogunemistele kehtestatud piirangutel väga oluline mõju nakatumisele. Näiteks olukorras, kus on lubatud vähem kui 10 inimesega kogunemised, väheneb nakatumiskordaja (R) 36%. Seetõttu on

avalikele kogunemistele, sh spordi- ja meelelahutusüritustele, teatrietendustele, avalikele koosolekutele jm kehtestatud piirangud põhjendatud. Nende kogunemistega kaasneb risk rohketeks pikaajseteks lähikontaktideks inimestega, kellega iga päev kokku ei puututa. Teaduskirjanduses on näidatud, et 1–2 m distantsi hoidmine vähendab nakkuse edasi kandmise riski viis korda ning iga lisameeter suurendab kaitsvat toimet kaks korda. Avalike ürituste riski suurendab valju muusika vm heli tõttu vajadus viibida vestlemiseks partneri lähedal ning rääkida valju häälega. Samuti kaasneb avalike üritustega tihti alkoholi tarbimine. Viimase tagajärjel väheneb inimeste ohutunnetus ning kaotatakse valvsus nakkusohutuse meetmete järgimiseks.

Arvestades, et haigestumuse intensiivsus on endiselt kõrge kogu riigis, ei ole korraldusega tehtud rakendatavatest piirangutest erandeid piirkonniti, sest regionaalsete piirangute mõju pole tõenäoliselt piisav nakkuse leviku pidurdamiseks muu hulgas seetõttu, et suur hulk inimesi ei ole teadlikud, kust nakkus saadi. Regionaalsete piiranguid ei ole kehtestatud ka seetõttu, et vältida siseriiklikult inimeste mitteesmavajalikku liikumist teenuste tarbimiseks või tegevuste elluviimiseks, mis võib suurendada madala nakkustasemega piirkondades nakatumist.

Leevenduste tegemisel arvestatakse ka COVID-19-vastase vaksineerituse taset Eestis³ ja selle planeeritud edenemist lähinädalate jooksul. COVID-19-vastase vaksineerimise kõige olulisem eesmärk on raske (haiglaravi vajava) haigestumise ennetamine. Kõik Eestis kasutusel olevad vaktsiinid on tõhusad, andes raske haigestumise eest tõhusa kaitse. Samas tuleb arvestada, et COVID-19-vastased vaktsiinid on kasutusel olnud lühikest aega, sel põhjusel ei ole veel laialdselt andmeid selle kohta, kas ja mil määral vaksineeritud inimesed kannavad nakkust edasi ning kui pikalt on vaksineeritudel immunkaitse.

Arvestades ülalkirjeldatud tervishoiusüsteemi olukorda, nakatumiskordaja tõusu, juhitaval hingamisel ning intensiivravi patsientide arvu, 17. ja 24. mail 2021. a jõustunud piirangute muudatuste võimalikku mõju, inimeste ohutaju vähenemist⁴ ja vaksineerituse taset, on korraldusega ette nähtud piirangute ja meetmete rakendamine ning nende rakendamise ulatus põhjendatud, tõhus ning proportsionaalne.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 1 sõnastatakse ümber korralduse preambul tulenevalt 1. juunil 2021. a jõustuvast NETS muudatustest. Muudatustega jäeti NETS § 28 lõikest 2 välja sissejuhatav lauseosa „muu hulgas“ ning täiendati lõiget 2 uue punktiga 5, mille kohaselt saab kohustada isikuid järgima nakkusohutuse ettevaatusabinõusid. Üheks nakkusohutuse ettevaatusabinõuks on ka kohustus kanda isikukaitsevahendeid (näiteks maskid, visiirid) või katta suu ja nina muul viisil. Tegemist on seadusest tuleneva muudatusega, mis täpsustab käesoleva korralduse õiguslikke aluseid piirangute ja meetmete kehtestamiseks.

Korralduse punkti 1 alapunktidega 2 ja 3 sõnastatakse uuesti korralduse nr 282 punkt 6¹ ja täiendatakse korraldust uue punktiga 6², mis näevad ette erandi Eestisse saabumise järgsest eneseisolatsiooni kohustusest COVID-19 haiguse läbipõdenud isikule või isikule, kes on läbinud vaksineerimise kuuri või on sellega võrdsustatud. Muudatus on seotud Vabariigi Valitsuse korralduse „Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega lähikontaktis olnud isikutele“ kehtestamisega,

---

³ Eesti loeb soovitavaks COVID-19-vastase vaksineerituse tasemeks 70% elanikkonnast. Uute viirustüvede lisandumisel, mis levivad kiiremini või mis on vaktsiinide suhtes resistentsed, võib nimetatud vajalik osakaal olla suurem. <https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonakaart>.

⁴ COVID-19-teemaline küsitlus 28. küsitluslaine, <https://www.sm.ee/et/uuringud-ja-analuusid>

millega pikendatakse lähikontaktse, kes on haiguse vastu vaksineeritud, karantiini vabastuse perioodi kuult kuult ühele aastale.

Kuigi vaksineerimisjärgse immuunsuse kestuse suhtes on uuringud alles käimas ning andmed on esialgsed, on Sotsiaalministeeriumi juurde moodustatud immunoprofülaktika ekspertkomisjon leidnud olemasolevatele andmetele toetudes, et pole alust arvata, et vaksineerimisjärgne immuunsus väheneks vähemalt 6–8 kuu jooksul pärast vaksineerimiskuuri läbimist, ning et kõigi eelduste kohaselt kestab see veel kauem. Täpne aeg, kui kaua vaksineerimisjärgne immuunsus kestab ja millal oleks immuunsuse vähenemise tõttu vajalik revaksineerimine, ei ole teada, sest uuringud käivad ja andmeid tuleb pidevalt juurde. Samuti tuleb arvestada, et praegu pole ka piisavalt teavet selle kohta, kui piisav on hetkel turul olevate COVID-19 vaktsiinide kaitse viiruse uute tüvede vastu, kuid ka selles suhtes on uuringud käimas. Uute tüvede ilmnemisel võib selguda, et juba turul olevad vaktsiinid ei paku nende vastu piisavat kaitset ning ka juba vaktsiinikuuri läbinutel tuleb end uuesti vaksineerida. Uute andmete saamisel tuleb üle vaadata ka isolatsioonivabastused ja nende asjakohasus.

Korraldusega kehtestatakse vaksineeritutele isolatsioonivabastus üheks aastaks, mis on hinnanguliselt optimaalne aeg, mille jooksul peaks laekuma juurde andmeid immuunsuse kestuse ja revaksineerimise vajaduse kohta, sh uute tüvede vastu. Vaksineerituks loetakse isik, kes on läbinud COVID-19 haiguse vastase vaksineerimise kuuri, ning alates viimase vaktsiinidoosi järgsest maksimaalse kaitse saabumisest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta. Maksimaalse kaitse saabumise ajaks loetakse Pfizer/BioNTechi vaktsiini Comirnaty puhul 7 kalendripäeva pärast viimast vaktsiinidoosi, AstraZeneca vaktsiini Vaxzevria puhul 15 kalendripäeva pärast viimast vaktsiinidoosi ning Moderna COVID-19 vaktsiini ja Janssen COVID-19 vaktsiini puhul 14 kalendripäeva pärast viimast vaktsiinidoosi. Eelnevalt loetletud ja korralduses nimetatud COVID-19 vaktsiinide puhul tuleb lähtuda konkreetse tootja juhistest maksimaalse kaitse saabumise kohta. Maksimaalse kaitse tingimused on sätestatud punktis 6².

Läbipõdemise järgne immuunsuse kestus on olemasolevate andmete põhjal vähemalt 6 kuud. Samas võib see immunoprofülaktika ekspertkomisjoni hinnangul ja olemasolevate andmete põhjal sõltuda sellest, kui raske on olnud COVID-19 haiguse kulg. Immunoprofülaktika ekspertkomisjon soovib läbipõdenute vaksineerimist ühe tõhustusdoosiga edasise piisava kaitse tagamiseks. Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC) hinnangul näitavad esialgsed andmed, et loomulikult teel saadud immuunsus väheneb aja jooksul ja ei pruugi pikalt püsida. Samas on olemasolevate andmete põhjal pärast läbipõdemist uuesti haigestumine vähemalt kuue kuu jooksul harv. Uute tüvede suhtes ei pruugi läbipõdemine aga kaitset pakkuda.

Lisaks vaksineeritule ja läbipõdenule on isolatsioonivabastus ette nähtud ka vaksineerituga võrdsustatud isikutele. Vaksineerituga võrdsustatuks loetakse isikut, kes on COVID-19 haiguse läbipõdemise järel saanud ühe doosi vaktsiini, saavutanud vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning vaktsiinidoosi järgsest maksimaalse kaitse saabumisest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta, või kes on pärast esimese vaktsiinidoosi saamist haigestunud COVID-19 haigusesse ning sellest, kui arst on isiku terveks tunnistanud, ei ole möödunud rohkem kui üks aasta. Juhul, kui isik haigestub COVID-19 haigusesse kahe nädala jooksul pärast esimese vaktsiinidoosi saamist, kohaldatakse tema suhtes läbipõdenute kohta punkti 6¹ alapunktis 1 sätestatut.

Eestis alustati COVID-19 haiguse vastase vaksineerimisega 27. detsembril 2020. a, kasutades Pfizer/BioNTechi vaktsiini Comirnaty (2021. a 21. nädala seisuga on Eestisse tarnitud 470 340 doosi). Moderna COVID-19 vaktsiini on Eestisse 2021. a 21. nädala seisuga tarnitud 82 800 doosi, AstraZeneca vaktsiini Vaxzevria 252 000 ja Janssen COVID-19 vaktsiini 19 600 doosi. 25. mai 2021. a seisuga on Eestis 442 089 isikut, kes on saanud vähemalt ühe vaktsiinidoosi, vaksineerimiskuur on lõpetatud neist 226 105 isikul.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 4 muudetakse korralduse punkti 8¹, kus seni on sätestatud avalikes siseruumides viibimisele ja liikumisele liikumisvabaduse piiranguna nn 2 + 2 reegel. Kehtiva korralduse kohaselt kehtib nõue, et avalikes siseruumides võivad koos viibida ja liikuda kuni kaks isikut ning teiste isikutega tuleb hoida vähemalt kahemeetrist vahemaad (välja arvatud koos viibiv ja liikuv perekond või juhul, kui töö või tegevuse iseloomu tõttu ei ole seda mõistlikult võimalik tagada).

Nakkuse leviku suurenemise ärahoidmiseks jääb endiselt kehtima nõue hoida turvalist distantsi ja tagada avalikes siseruumides inimeste hajutus, et vältida suurte inimhulkade koos ühes kohas viibimist, sest haigestumise kasvu Eestis mõjutasid viiruse leviku algfaasis just mitmed rahvarohked üritused ning nendel osalenud inimeste omavahelised kokkupuuted. Võimaliku viirusega nakatumise vältimiseks lähikontaktide kaudu on piisav, kui hoitakse turvalist vahemaad, nt 2 meetrit, inimeste ja seltskondade vahel, kes iga päev ei lävi. Seega asendatakse sanktsioneeritava piiranguna 2 + 2 reegel hajutatuse nõudega. Endiselt jäävad kehtima erandid perekondade kohta või kui seda nõuet ei ole mõistlik tagada.

Korralduse punkti 1 alapunktid 5 ja 6 käsitlevad erinevatel kuupäevadel jõustuvaid piirangute leevendusi.

Piirangute leevendamisel on peetud silmas erinevate tegevustega kaasnevat võimalikku nakkusohu ning nähtud ette leevendused järk-järgult. Esimeses järjekorras on Vabariigi Valitsus näinud ette leevendused tegevustele, kus viiruse leviku risk on madalam. Eelkõige on tegemist tegevustega, mida viiakse läbi välistingimustes, kus on võimalik tagada inimestevaheline distantsi hoidmine. Viiruse võimaliku leviku ennetamiseks on ette nähtud, et ka välistingimustes tegevuste elluviimisel rakendatakse piiranguid osalejate arvule ja tegevuse läbiviimise või teenuse pakkumise koha sulgemisajale. Nimetatud piirangud on vajalikud, et tagada nakkuse leviku ennetamiseks piisav ruum kõigile osalevatele inimestele ning tegevustesse kaasatud inimeste arv, mis võimaldab hoida nakkuse leviku kontrolli all.

Sisetingimustes on täituvuse ja lubatud osalejate arvu piirangud kehtestatud samadel kaalutlustel. Siseruumides tingimuste leevendamisel järgitakse põhimõtet, et tagatud oleks inimestevaheline hajutamine, vähendades seeläbi viiruse leviku ohtu, nakkusjuhu tekkimisel lähikontaktsete ringi ning lihtsustades nakatumise korral lähikontaktsete tuvastamist. Lisaks korralduses toodud meetmetele on piirangute leevendamisel võetud arvesse, et tegevuste elluvijad rakendavad viiruse leviku riskide vähendamiseks oma lisameetmeid, nt tagatakse ruumide regulaarne õhutamine ja hea ventilatsioon, vähendatakse erinevates vahetustes töötavate inimeste kokkupuutumist.

Sportimine, treenimine, noorsootöö, huvitegevus ja -haridus, täienduskoolitus ja täiendõpe

Sisetingimustes sportimisele, treenimisele, huvitegevusele ja -haridusele, noorsootööle ning täienduskoolitusele ja täiendõppele kehtivad kuni 31. maini 2021. a senised nõuded, mis tähendab, et siseruumides sportimine, treenimine, noorsootöö, huvitegevus, huviharidus,

täienduskoolitus ja täiendõpe on lubatud, kui selles osaleb kaks isikut, sealhulgas juhendaja, ja kui hoitakse teiste isikutega vähemalt kahemeetrist vahemaad. Keelatud on rühmaviisiline tegevus või treening. Tagada tuleb, et ruumide täituvus ei oleks rohkem kui 25%. Käesoleva korraldusega leevendatakse alates 31. maist 2021. a sisetingimustes sportimisele, treenimisele, noorsootööle, huvitegevusele, huviharidusele, täienduskoolitusele ja täiendõppele kehtestatud tingimusi. Nendes tegevustes võib osaleda kuni 200 isikut. Samuti jäetakse sättest välja nõue, et isikud peavad hoidma teiste isikutega vähemalt kahemeetrist vahemaad. See asendatakse korralduses läbivalt sisetingimustes hajutatuse nõudega. Samuti muudetakse täituvuse nõuet ja lubatakse kuni 25% ruumide täituvuse asemel 50% ruumide täituvust. Isikute arvule seatud piirmäär kehtib nt mitme sportimispaigaga hoonetes sportimispaiga kohta. Nt on Kalev Spas lisaks ujulale jõusaalid, rühmatrennide ruumid jne, ühel ajal viibivatele isikutele piirarvu seadmata jätmise ning mahupiirangu rakendamata jätmise võib põhjustada ruumide ülerahvastatuse ning seeläbi suurema võimaluse nakkuse levikuks. Rakendatav piirang vastab eesmärgile, välistades suurtes ühe funktsiooniga spordiobjektides ülerahvastatuse.

Samuti muudetakse välistingimustes sportimise, treenimise, noorsootöö, huvitegevuse, huvihariduse, täienduskoolituse ja täiendõppe nõudeid. Alates 31. maist 2021. a ei rakendata nende tegevuste elluviimisel enam kuni 25-inimeselise rühma piirangut. Kehtima jääb osalejate arvule seatud piir, mis on 250 inimest. Alates 14. juunist 2021. a võib välistingimustes sportimises, treenimises, noorsootöös, huvitegevuses, huvihariduses, täienduskoolituses ja täiendõppes osaleda kuni 1000 isikut. Sisetingimustes võib alates 14. juunist 2021. a tegevusi läbi viia hajutatuse nõudega, kuni 600 osalejaga ja 50% täituvuse nõudega ruumi kohta. Osalejate arvule ja ruumi täituvusele nõuete rakendamine aitab vältida ruumide ülerahvastatust, tagab ülevaate osalejatest ja nendevaheliste võimalike kontaktide arvust.

Käesoleva korraldusega muudetakse alates 14. juunist 2021. a oluliselt spordivõistlustele ning spordi- ja liikumisüritustele kehtestatud piiranguid. Spordivõistlused ning spordi- ja liikumisüritused on välistingimustes lubatud osalejate arvuga kuni 1000 inimest, sh pealtvaatajad, ja toimumisajapiiranguga kell 00.00 kuni 06.00. Sisetingimustes on nimetatud kuupäevast lubatud spordivõistlused ning spordi- ja liikumisüritused osalejate arvuga kuni 600 inimest, sh pealtvaatajad, ja 50% täituvuse nõudega ruumi kohta ning sulgemisajapiiranguga kell 00.00. Ürituste lõpuaja piirangut ei rakendata sise- ja välistingimustes rahvusvahelistel kõrge tasemega spordivõistlustel, sest rahvusvahelised võistlused võivad tulenevalt rahvusvahelise alaliidu ja telepildi edastaja vahel sõlmitud lepingust lõppeda ka pärast kella 00.00 ning varem sõlmitud kokkuleppeid ei ole võimalik korraldajal Eestis muuta. Näiteks võivad spordivõistlused tulenevalt oma iseloomust pikeneda, kui sportmängudes lõppeb normaalaeg viigilise seisuga või mõnel individuaalalal kulub võistlejal distantsi läbimiseks oodatust kauem aega.

Spordi- ja liikumisürituse ning spordivõistluste, samuti huvitegevuse ja huvihariduse ning täienduskoolituse ja täiendõppe puhul ei arvata läbivalt osalejate piirarvu hulka ürituse korraldajaid, kohtunikke, trenereid jmt teenindavad personali, samuti ei rakendata nende suhtes viibimisajapiirangut. Siiski tuleb viiruse leviku ohtu silmas pidades tagada, et omavahel kokkupuutuvate isikute arv on võimalikult väike, korraldajatel on oluline tagada üritusel osalejate hajutus.

Saunad, spaad, veekeskused, basseinid, ujulad

Alates 31. maist 2021. a ei rakendata enam välistingimustes saunades, spaades, veekeskustes, basseinides ja ujulates 25-isikulist rühmapiirangut, kehtima jääb sulgemisajapiirang kell 22.00

ja osalevate inimeste koguarv võib olla kuni 250. 14. juunist 2021. a alates leevendatakse välistingimustes nõudeid nii, et need oleksid ühetaolised võrreldes teistes valdkondades välistingimustes rakendatavate piirangutega. Välistingimustes võib nimetatud kohtades liikuda ja viibida, kui on tagatud, et osalejate arv ei oleks rohkem kui 1000 isikut kokku ning kui nimetatud kohtades ei viibita ajavahemikus kella 00.00 kuni 06.00. Kuni 14. juunini 2021. a jääb kehtima piirang, mille kohaselt isikud võivad viibida ja liikuda sisetingimustes saunades, spaades, veekeskustes, basseinides ja ujulates, kui tagatud on isikute hajutus ja punktis 8² sätestatud nõuete täitmine, ruumi täituvus ei ole rohkem kui 50% ruumi kohta, osalejate arv kokku ei ole rohkem kui 200 isikut ruumi kohta ning nimetatud kohtades ei viibita ajavahemikus kella 22.00 kuni 06.00. Alates 14. juunist 2021. a muudetakse nimetatud põhimõtteid ning lubatakse neis kohtades viibida samal ajal kuni 600 inimesel ja leevendatakse lahtiolekuajapiirangut seniselt kella 22.00-lt kella 00.00-ni. Samuti tuleb sisetingimustes tagada desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine Terviseameti juhiste kohaselt. Desinfitseerimisvahendid peavad olema muu hulgas üldkasutatavates ruumides.

Muuseumid ja näituseasutused

Alates 31. maist 2021. a ei rakendata muuseumides ja näituseasutustes piiranguid rühmategevustele. Alates 14. juunist 2021. a leevendatakse ka muid muuseumides ja näituseasutusest kehtivaid nõudeid nii, et need oleksid ühetaolised teistes valdkondades sise- ja välistingimuses rakendatavate piirangutega. Alates 14. juunist 2021. a võivad isikud viibida ja liikuda sisetingimustes muuseumides ja näituseasutustes, kui tagatud on isikute hajutamine ja korralduse punktis 8² sätestatud nõuete täitmine, ruumi täituvus ei ole rohkem kui 50% ruumi kohta, osalejate arv kokku ei ole rohkem kui 600 isikut ruumi kohta ning nimetatud kohtades ei viibita ajavahemikus kella 00.00 kuni 06.00. Välistingimustes muuseumides ja näituseasutustes peab olema tagatud, et territooriumi täituvus ei oleks rohkem kui 50% ning neis kohtades ei viibita ajavahemikus kella 00.00 kuni 06.00. Kui muuseumides ja näituseasutustes korraldatakse eraldiseisvaid üritusi, tuleb järgida avalikele üritustele kehtivaid piiranguid.

Avalikud koosolekud ja üritused

Alates 31. maist 2021. a ei kohaldata isikute viibiimisele välistingimustes korraldatavatel avalikel üritustel ja koosolekutel ning meelelahutuskohtades rühmapiirangut. 31. maist 2021. a on lubatud korraldada sisetingimustes nii kindlaks määratud istekohtadega kui ka istekohtadeta avalikke koosolekuid ja üritusi. Sisetingimustes ürituste korraldamisel peab olema tagatud osalejate hajutus, kokku võib üritusel või tegevuses osaleda kuni 200 inimest, ruumi täituvuse nõudega 50% ja sulgemisajapiiranguga kell 22.00.

Üritused peavad lõppema hiljemalt kell 22.00, kuid sätestatakse võimalus lõpetada nt teatrietendus või kinoseanss pärast kella 22.00 mõistlikus ajaraamis, mis võimaldab juba alanud tegevuse rahulikult lõpetada, seda tingimusel, et üritus lõpeb vahetult pärast kella 22.00, mitte palju hiljem. Kontsertidel võivad planeeritud lõpule järgneda lisalood ja aplausid, mille kontrollimine on korraldajale keeruline ja veel keerulisem katkestada. Üritust ei tohi planeerida teadmisega, et see kestab korraliselt üle kella 22.00, kuid publiku reaktsioonideks (aplausid, lisalood), hajutatud väljumiseks jm tegevusteks teatris ja kontserdil võib olenevalt olukorrast minna kuni tund. Kinodes on näiteks võimalik seansi lõpp ajastada kella 22.00, kuid publiku väljumine hoonest võib ka siin võtta aega. Seega sätestatakse korralduses mõistlik puhveraeg tegevuste lõpetamiseks. Alates 14. juunist 2021. a on nimetatud tegevused nii sise- kui ka välistingimustes lubatud kuni kella 00.00-ni.

Alates 14. juunist 2021. a on olulisel määral suurendatud ka isikute arvu, kes võivad avalikel üritustel ja koosolekutel sise- ja välistingimustes osaleda. Sisetingimustes võib osaleda kuni 600 isikut ruumi kuni 50% täituvuse nõudega. Korraldaja peab tagama osalejate hajutatuse. Välistingimustes võib avalikel koosolekutel ja üritustel osalejaid olla kuni 1000.

Külastajate või osalejate piirarvu hulka ei arvestata esinejaid ja korraldajaid, kui on tagatud, et esinejad ja korraldajad ei puutu külastajatega vahetult kokku, v.a lühikontaktid nagu pileti kontrollimine, riiete hoiule võtmine jmt. Siinjuures on arvestatud, et esinejad ei puutu külastajatega kokku seetõttu, et nad sisenevad toimumiskohtadesse külastajatest eraldi, kasutades teisi sissepääse, saabudes külastajatest erinevatel aegadel, ning saalides on tagatud piisav vahemaa publiku ja esinejate vahel, samuti võetakse kasutusele asjakohaseid viiruse ennetamise meetmeid, nagu maski kandmine. Kui nt kinos või teatris on mitu saali, tuleb tagada 50% täituvus saali kohta.

Viiruse leviku tõkestamiseks tuleb istekohtadega alal inimesed paigutada istuma hajutatult, et kokku ei puutuks inimesed, kes iga päev üksteisega kokku ei puutu. Kui isikud liiguvad siseruumides ringi, siis peab järgima, et isikud ei koguneks ühte kohta, kus seda nõuet ei ole võimalik täita. Samuti peab tagama, et nt erinevates ruumides toimuvaid etendusi vaatama tulnud inimesed ei puutuks kokku üldaladel. See tähendab, et ürituste algus-, vahe- ja lõpuaegadel tuleb tagada, et erinevatele seanssidele või etendustele tulnud isikud ei puutuks omavahel kokku, nt garderoobis, kohvikus vms.

Toitlustamine

Alates 31. maist 2021. a tohib toitlustusasutuste nii sise- kui ka välisruumides kohapeal toitu ja jooki tarbida, arvestades 50-protsendilist ruumitäituvuse nõuet ning tagatakse hajutatud lauateenindusega kohtades (nt restoranis). Sise- ja välistingimustes kaotatakse piirangud laudkonna suurustele. Klientide jaoks tuleb ukсед sulgeda kell 22.00.

Alates 14. juunist 2021. a võib toitlustusasutuste sisetingimustes kliente teenindada järgides hajutatuse ning 50% täituvuse nõuet. Kliendid võivad toitlustusasutuses sise- ja välistingimustes kohapeal söömiseks ja joomiseks viibida kuni kella 00.00. Välistingimustes toitlustuskohad on korralduse mõttes nt kohviku või restorani terrass, sisehoov või tänavale paigutatud laud ja toolid, mis moodustavad ühtse terviku. Terrassil või toitlustusalal võib olla katus, kuid näiteks kui kasutatakse telki või klaasseinu, mille tulemusel söögiala küljed on suletud, siis seda ei mõisteta välistingimustes toitlustamisena.

Kaubandus ja teenuste osutamine

Kaubanduse ja teenuste osutamise tingimusi ei muudeta. Nii kauplustele kui ka teenuse osutaja teenindussaalidele jääb kehtima nõue, et ruumi täituvus ei tohi ületada 50% ning tagada tuleb isikute hajutatuse.

Kaupluse müügisaaalis ja kaubandusettevõtte üldkasutatavas ruumis ning teenuse osutaja teenindusalal peab tagatud olema punktides 8¹ ja 8² sätestatud nõuete täitmine ning ruumi täituvus ei tohi olla rohkem kui 50%, see tähendab, et seda tuleb arvestada iga müügipinna kohta eraldi. Ruumi täituvuse piirangut ei kohaldata kaubandusettevõtte omaniku või tema esindaja, töötajate, hädaabitööde tegemisega seotud isikute ja selle koha majanduslikuks teenindamiseks vajalike isikute suhtes. Koha omanik või valdaja või teenuse osutaja peab

tagama desinfitseerimisvahendite olemasolu töötajatele ja klientidele ning desinfitseerimisnõuete täitmise Terviseameti juhiste kohaselt.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 7 täpsustatakse senise korralduse punkti 20¹⁵ sõnastust. Tegemist on tehnilise muudatusega.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine.

Korraldus jõustub 31. mail 2021. a. Korralduse punkti 1 alapunktid 1–3 jõustuvad 1. juunil 2021. a. Korralduse punkti 1 alapunkt 6 jõustub 14. juunil 2021. a.

Korralduse punktis 3 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Taimar Peterkop
Riigisekretär